
ЕКОЛОГІЧНЕ ВИПРОБУВАННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ КОМПАНІЇ ПІОНЕР В ПОСУШЛИВИХ УМОВАХ ЗОНИ ЛІСОСТЕПУ

Білявський Ю.В., к.б.н., с.н.с.,
Білявська Л. Г., д.р с.-г. наук, професор
Полтавський державний аграрний університет,

В Україні, найбільші посівні площі займають три стратегічні сільськогосподарські культури (озима пшениця, кукурудза, соя), які розміщуються у всіх кліматичних зонах. Кукурудза - одна з найцінніших кормових та зернових культур. За своїм біологічним потенціалом, рівнем продуктивності та якісними показниками продукції вона немає собі рівних серед інших. Гібриди кукурудзи різної стиглості являють собою різноманітні екологічні біотики культури. Їх рослини відзначаються різними темпами росту й розвитку, варіабельністю морфологічних ознак. Головна проблема при вирощуванні кукурудзи на зерно – підбір гібрида. Так, частка впливу гібрида у формуванні продуктивності становить 50 %. Сьогодні, ринок насіння гібридів кукурудзи в Україні перебуває під впливом відомих вітчизняних наукових селекційних центрів НААН України (до 35% гібридів зернової кукурудзи), які зареєстровані в Державному реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні [1]. Україна є другою у світі серед експортерів зерна кукурудзи. Серед зарубіжних компаній в 10-ку головних виробників насіння кукурудзи входять: Компанія Монсанта – 37%, Дюпон – 19%, Сингента – 18,8%, Інститут зернового господарства НААН – 7,4%, Лімагрейн – 6%, Євраліс Семанс – 4,5%, Маїсадур Семанс – 2,4%, КВС – 2%, Компанія «Маїс» – 1,7%, ДауСідс – 1%. Фактор вологовіддачі при дозріванні зерна має велике значення. Так, ТОВ "Піонер Насіння Україна" серед зареєстрованих в Україні у 2015 році мала частку 7,8 % гібридів.

На 2021 р. у компанії «Піонер» представлено 26 гібридів кукурудзи, серед яких є новинки: P0074, P8012E, P7043, P8307, P8812, P9127, P9234, P9415, P9903, P9757. Також є гібриди з технологією Optimum AQUAmax :

P8307, P9175, P9234, P9241, P9415, P9903, P9911, P0216. Вони найбільш цікаві для українських аграріїв (посухостійкі). Є також 3 гібриди для харчових цілей - P8012E, PR38A75, P9718E.

Дослідження проводилися у Полтавській області за загальноприйнятими методиками [2]. Здійснювали супутні спостереження та обліки. В умовах нестійкого зволоження Полтавської області, гібриди компанії Піонер є найбільш врожайними. Але, й менш посухостійкі. Найбільш адаптованими для вирощування в Лісостеповій зоні є гібриди ФАО 150-390 од. (переважно скоростиглі та середньоранні гібриди). Фітосанітарному стану посівів приділяли більше уваги. Особливо це стосувалося поширенню бавовникової совки, стеблового метелика, попелиці та ін. [3-5]. Вивчали наступні гібриди кукурудзи: П63ГГ111 RM 38, П64ГГ106, П64ГГ123, П64ГЕ118, P7709 (ФАО 190), P8523 (ФАО 260), PR39B76 (ФАО 280), P8816 (ФАО 300), PR38N86 (ФАО 320), PR38A79 (ФАО 330), P9175 (ФАО 330), P9400 (ФАО 340), P9578 (ФАО 350), P9241 (ФАО 360), PR37Y12 (ФАО 390), PR37N01 (ФАО 390), P9911 (ФАО 440), P0216 (ФАО 480), PR35F38 (ФАО 490), P8307, P8567. Для ранньостиглих гібридів за недостатнього зволоження оптимальна густота рослин перед збиранням – 65-70%; середньоранніх – 65-70%; середньостиглих – 60-70%; середньопізніх – 55-65%; пізньостиглих – 50-55%. Найбільш урожайними були гібриди P8307, P8567, в межах 9,0-10 т/га (в посушливих умовах) та 12,0-14,0 т/га (у сприятливі), за збиральною вологістю 18-21%. Стійкість проти хвороб – 9 балів, посухостійкість – 8. У гібридів P9175 (ФАО-330), P9074 (ФАО-330), P9241 (ФАО-360), P9578 (ФАО-350), P8523 (ФАО-260) урожайність була в межах 8,0-12,0 т/га.

Для порівняння надається інформація з оцінки кращих гібридів кукурудзи (Тернопільська область, 2017 р.). Так, серед 144-х гібридів різних насінневих компаній гібриди компанії Піонер зайняли 5 перших місць: P9175 (ФАО-330) – 12,75 т/га; P9074 (ФАО-330) – 12,74 т/га; P9241 (ФАО-360) – 12,46 т/га; P9578 (ФАО-350) – 12,28 т/га; P8523 (ФАО-260) – 12,03 т/га.

На іншому Аграрному Полігоні (с. Яринівка, Рівненська область), вивчали 105 гібридів кукурудзи селекції Saatbau, Syngenta, KWS, Euralis, Limagrain, Pioneer, BHC, Brevant, MAIC, Vasco, RWA, Mas seeds, RAGT, Soufflet, Zagreb. Найбільшу масу тисячі зерен та натуру зерна показав гібрид [П8025](#), де лідирує гібрид П8812. Найбільшим значенням вмісту крохмалю 64,3% характеризувався гібрид П8812.

Найбільшу врожайність показав [П8723](#) – 13,88 т/га. Ці показники у гібридів інших компаній були на рівні 9–11 т/га. Максимальну врожайність мав гібрид [П9903](#) – 15,03 т/га.

Таким чином, гібриди компанії Піонер набувають значного поширення на ринки зерна в Україні. Гібриди мають високу врожайність, відповідні якісні показники та проявляють стійкість до посухи, що досить важливо у посушливих умовах зони Лісостепу.

Бібліографічний список

1. Informatsiino-dovidkova systema «Reiestr sortiv. Retrived from: <http://service.ukragroexpert.com.ua/index.php>
2. Насінництво кукурудзи (науково-методичні рекомендації): за ред. Б.В. Дзюбецького. Дніпропетровськ : Роял Принт, 2012. 184 с.
3. Білявський Ю.В. Увага: Бавовникова совка (Вплив зміни клімату на поширення та шкідливість фітофага в посівах кукурудзи)/ Ю.В. Білявський, Р.О. Вусатий // Карантин і захист рослин. – 2008. - № 6. – С. 2–4.
4. Білявський Ю.В. Поширення та шкідливість бавовникової совки в посівах кукурудзи: зб. наук. пр. наук. – практ. конф. проф.-виклад. складу ПДАА: РВВ ПДАА, 2017. С. 194–196.
5. Білявський, Ю.В. Особливості екології бавовникової совки *HELICOVERPA ARMIGERA* (HÜBNER, 1808). VIII з'їзд ГО «Українське ентомологічне товариство». Київ, 26-30 серпня 2013. С. 22.